

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

In Libros Miscellaneorum Observationum Praefatio, Ad Emericum
Bigotium, genere & omnis disciplinae liberalis studio nobilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

In Libros
MISCELLANEARUM
OBSERVATIONUM

Præfatio,

Ad EMERICUM BIGOTIUM, genere &
omnis disciplinæ liberalis studio nobilem.

Um tuum, ut scis, consilium secutus sim, de hisce edendis Miscellanearum Observationum libris, generosissime BIGOTI & mihi multis nominibus colende; non mihi diu quærendus fuit, cui hos libros commendarem. Aderas nempe, cum id consilii caperem, qui mihi hujus auctor fuisti; dum etiam commentarer, aderas, quem tunc in urbe commorantem de omnibus consulebam: Nec porro dubito, quin nunc quoque vel maxime eidem ingenii mei fœtui in publicum prodeunti adesse velis, quo tutior inter judiciorum pericula versetur. Quod sane ut facias, majorem in modum Te oro obtestorque, ac mihi metum, qui me misere pro ista lucubratione discruciat, patrocinio tuo minuas. Enimvero multa me in ea editione perturbant: Primum quidem, ut dixi, hominum judicia, & motus diversi animorum. Jam mihi videor audire superciliosos censores, universum istud despicientes scribendi genus, ut tenue nimis, nec satis philosophi aut medici personæ, quam sustinere volo, accommodatum. Quid, inquit, minus philosophi est, quam varias in auctoribus lectiones & tricas verborum persequi? Quid infelicius, quam fructuosa in literis & magna prætereuntem, in corruptis, velut muscæ in putridis solent, hærare: ex emendationibus plerumque arbitrariis, immo vero meris somniis famam captare? Quid hæc tam obscu-

ra diligentia ad philosophi propositum, rerum causas, & naturæ arcana ex professo indagantis? Quid ad medicum emendare libros, cum valetudinem debeat? Atqui non video, quid tali censuræ iniquius fieri possit; ita namque insultant, tanquam ulli sit vitio, quoquo modo juvare rem literariam, aut multum mihi ipse hisce miscellaneis placeam; ac non longe meliora dari posse agnoscam. Interea non reputant, quot ignavi homines ubique occurrant, qui cum libris tota vita affideant, nihil tamen unquam ex iis abraderent, quod aliis profuit; cum tot λεξιπνευσται in circulis garrant, quibus egregium ingenii specimen videtur, aliorum studia & labores contemnere. Atqui si censores isti satis me norint, & si sciant, quam invita Minerva hæc Aristarchea in hoc volumen congesterim, licet pauca e multis, quæ mihi olim, ut fit, inter studendum notaveram; magis mirentur, me, ut ea vulgarem, adduci ullo modo potuisse: cum præsertim majora non deessent, quibus non solum medici; sed & philosophi, immo & Theologi dignitatem sustinere possem: cum & poëtica haberem, ut spero, non humillimi spiritus, ex quibus justum, si colligere libeat, volumen conficiatur. Sed non, quæ volo, hæc facio, qui nescio quo fato externis omnibus præsiidiis destituor, quibus ingenii monumenta ad hominum commendationem manare solent. Sane enim, quod ille ait apud Terentium, meorum solus sum meus. Sed reliqua, quæ me anxium habent, exsequar. Nam neque deerunt philosophiæ osiores, qui me ultra modum in hisce libris philosophari arguant: insurgent cæteræ novorum philosophorum, istorum dico, qui ex Aristotelis insectatione nescio quam apud indoctos famam aucupantur, cum me videbunt, ubi occasio datur, immo consulto in Aristotelis & Græcorum ejus interpretum avia divertere, eorum dicta laudare, exponere, emendare. Ita misellus ego apud eos, tanquam forex indicio meo, perpetuo perierim. His, quæso BIGOTI, (Te enim

enim, ut vides, patronum mihi in hac causa adscivi) quaeso, inquam, meis, immo tuis verbis, respondeas; illis quidem, quibus haec critica ad stomachum non faciunt, non mihi placere arrogantiam, quae modum alienae industriae praescribat: me illa graviora & fructuosa in bonis auctoribus multo melius iis videre, ac praecipue sectari. Sed si illa magna sunt, non continuo minora ista contemni debent, sine quibus ad summa non pervenitur. Istis vero philosophiae, & quod sequitur Aristotelis hostibus, non me hominem putare, quisquis non philosophatur: nullam adeo mihi sapere in literis, quantumvis accuratam compositionem, quam nulla condiderit salis philosophici mica. Quin sciant me nunquam passurum fuisse, haec critica & philologica in vulgus manare, nisi putassem, aliquid iis posse interponi ex Academiae umbraculis, & Lycei ambulacris profuturum sapientiae studiosis. Nec porro medici professionem putem abhorrere ab his criticis, cui injuriam faciunt, qui ejus pomceria ad clinices angustias & sordes contrahunt. Non me latet, quam suaviter medicorum atque aliorum hominum naribus oleat lucrum; non tamen, quae mea est simplicitas, adduci unquam potui, ut me earum opum, quantas laboriosis hominibus medicina promittit, auctoramento ullo paterer ab aliis nobilioribus studiis, magisque meo genio accommodatis abstrahi: tametsi nullus est ejus disciplinae angulus, in quem non me penetraverim, nulla nobilis quaestio, quam non luculenter, me, si opus sit, explicare posse confidam. verum haec ad mentis potius felicitatem, meaeque & meorum valetudinis custodiam, quam rei domesticae subsidium, & mercenariam operam referenda esse decrevi. Sed ecce alia crimina ab iis, qui me accusabunt audaciae, & temeritatis, quod quaedam hisce in observationibus, Criticorum coryphaeis desperata attingam loca, meas in his conjecturas flocci facient. Quibus non aliud repositum velim, nisi quod humanae sapientiae inventor &

perfector Aristoteles præfatur, libro primo de cælo, excusans perplexitatem, qua se coactum fatetur eo loci, plausibilia amplecti pro viris: Δύοιν δ' ἀπορίαιν ἔσθαι, περὶ ἧν εἰκότως ἂν ὁτισὲν ἀπορήσειε, πειρατέον λέγειν τὸ φαινόμενον, αἰδῆς ἀξίαν εἶναι νομίζοντας τὴν προθυμίαν μᾶλλον, ἢ θράσος, εἴ τις διὰ τὸ φιλοσοφίας διψῆν, καὶ μικρᾶς εὐπορίας ἀγαπᾶ, περὶ ἧν μεγίστας ἔχουσι ἀπορίας. Si tantus philosophus, in quibus solida doctrinæ fundamenta non inveniebat, veri umbras & similitudines, modo non iis, quæ sensui apparent, neque rationi oppositas, sequi fatius iudicat, quam nihil dicere, hancque animi ad causas reddendas promptitudinem censet venerabilem, dignamque adeo, quæ philosophiæ siti potius, quam audaciæ adscribatur; cur nobis, in eadem rerum obscuritate versantibus, non liceat illa etiam auctorum κενιδυνευμένα attingere pudenter, & cum eadem præfatione humanæ imbecillitatis, non video. Quid porro dicam de iis, qui si forte quid in hisce observationibus, ab aliis occupatum reperient, furto illis a me sublectum dicent? Ceu vero non omnes, quotquot in eodem studii genere versantur, eidem sint calumniæ opportuni; aut aliquid cuiquam tam proprium in literis esse possit, quod non illi hoc modo eripiat. Quamobrem Donatus illustris ille Grammaticus, cum, quæ sibi meditati ratio objecisset, postea apud alios priores videret, quin iis malediceret, temperare non poterat: *Pereant* (inquit) *qui ante nos nostra dixerunt*. Quod igitur magnis viris imprudentibus accidit; cur mihi, tanquam omnia viderim atque in numero habeam, plagio imputetur? Quod crimen, tantum abest ut in me competat, ut sancte affirmare possim, nihil me tam cavisse in his libris, quam ne in aliorum inventa incurrem; ac multa suppressisse, quæ ut nova & indicta imprudens retuleram in commentarios, cum eadem postea apud alios exstare comperissem. Atque hæc ita dico, ut tamen sperem multa esse hic, quæ nusquam alibi reperian-

tur.

tur. Sed de his hæcenus. Restat, ut iis quoque satisfaciam, partim, qui me alicubi omisisse non pauca, quæ ad rem facerent; partim cumulasse alibi multo plura, quam res posceret, accusabunt, in illis diligentiam, in his iudicium requirant. Quod ad prius attinet, sciant nunquam me operæ prærium putasse, eam miscellanæ scriptiõnis oportere esse diligentiam, quæ nihil prorsus eorum, quæ ad propositum faciunt, præterlabi sinat. Sufficit, nisi fallor, in hoc genere admonere lectores, & quasi digitum ad fontes intendere. Sic quoque posterius removeo, ut eos rogem, qui me libero nimis cursu ferri dicent (quod utique verum crimen non diffitebor) cogitent, quam sit difficile, in satis prolixo & πολυβέλῳ opere, non aliquando occasione oblata uti ingenio suo: ut omittam hanc tractandi inæqualitatem, huncque ingenii æstum, modo se effudentis, modo resorbentis, non male fortean convenire proposito & titulo miscellaneorum. Atque utinam tam plausibiliter sub hoc titulo cetera, quæ in hisce libris reperientur, peccata mea delitescant.

Hæc igitur, quæ velim pariter ab aliis cognosci, præfari ad te potissimum visum est, Vir præstantissime, more antiquo. Sic namque veteres illi Heroes, qui nobis beneficii & scribendi exemplum reliquerunt, solebant apud eos, quibus sua opera mittebant, præfari. Nunc, quod in ipso opere dictum oportuit, seorsim in epistolam conferre malunt, cui præfationem subjungunt, epistolam dedicatoriam aut nuncupatoriam vocant; ego adulatoriam & nugatoriam. Quid enim in ea, nisi meras nugas agunt? Tametsi legitimas ibi interdum dari laudes haud omnino inficias iverim: Verum, quid ad id officii opus sit peculiari epistola, non video, cum liber ipse mittatur. Atque illud, quanquam rectius iudico, non tamen laudibus tuis istud volumen, tuamque verecundiam onerare decrevi.

Quid possum de Te scribere, quod non omnibus sit manifestum.

hifestissimum? familiæ tuæ decora, an ingenii tui dotes, impensam rectis studiis ætatem, cum magnus in republica esse posses, mores candidos, singularem probitatem, atque in omnes bonos propensionem? Nonne hæc & alia naturæ tuæ bona, clarissima in luce pridem sunt posita? Quæ si nihilominus literis mandari debent, egone hanc operam sumere audeam, post Ægidium Menagium, qui hunc locum pridem in sui Laertii frontispicio occupavit? Possumne ego, inquam, de te aliquid memorare, quod non ille expresserit; & quidem ea verborum facundia, ad quam mea nequaquam adspiret oratio. Absit ut me eadem, quæ ille, tentando, quod ineptissimum est, actum agere dicant; aut, quod non minus abominor, cum tanto viro in hac laudum tuarum palæstra certasse voluisse, quod extremæ esset amentix & temeritatis:

— *Quid enim contendat hirundo*

Cycnis? aut quidnam tremulis facere artibus hædi

Consimile in cursu possint, ac fortis equi vis?

Certus igitur hæc a liberali homine, atque ingenio meo aliena vitare; statim me ad propositum convertam.

INDEX